

Johnny Aas og Reidar Landrud

Landskapsanalyse Hundingsland

Utgave: 2

Dato: 2020-09-18

DOKUMENTINFORMASJON

Oppdragsgiver: Johnny Aas og Reidar Landrud
Rapporttittel: Landskapsanalyse Hundingsland
Utgave/dato: 2 / 2020-09-18
Arkivreferanse: -
Lagringsnavn: rapport
Oppdrag: 618253-01 (tidligere nr. 534106) – Landskapsanalyse Hundingsland FB15
Oppdragsbeskrivelse: Landskapsanalyse med fokus på synlighet og mulig konflikt med bevaringsverdig naturtype. (Tilbud: 014351 - Landskapsanalyse Hundingsland FB15)
Oppdragsleder: Kåre Kalleberg (/534106 Gunnes Tine Eilen)
Fag: Analyse
Tema: Landskap
Leveranse: Analyse

Skrevet av: Tine Eilen Gunnes og Vigdis S.Rishaug
Kvalitetskontroll: Espen Evensen Reinfjord

Revidert til utgave 2: Helene Øhlenschlæger
Kvalitetskontroll: Ruth Hauge Bjørnseth

Asplan Viak AS www.asplanviak.no

FORORD

Analysen er revidert til utgave 2; datert 18.09.2020 som følge av endringer i reguleringsplanen datert 18.09.2020.

Asplan Viak er blitt engasjert av grunneierne Johnny Aas og Reidar Landrud for utarbeidelse av en landskapsanalyse for området F15 - Hundingsland.

Analysene er en del av beslutningsgrunnlaget med ønske om å legge inn F15 - Hundingsland som areal for fritidsbebyggelse i ny kommuneplan. Analysen er et krav fra Fylkeskommunen som har hatt innsigelse til planforslaget med krav om at det utarbeides en landskapsanalyse.

Analysen er basert på «Metode for landskapsanalyse i kommuneplan», med et spesielt fokus på å illustrere eksponering av den foreslåtte hyttebebyggelsen. Analysen har vært utført av jordskifte kandidat Knut Egil Heggen og landskapsarkitekt Tine Eilen Gunnes med bistand av student Vigdis S. Rishaug.

Registreringer har vært gjort ut ifra befaring av området 13.12.2013. Vi har støttet oss til Svein Grimsby sin rapport «Biologisk mangfold i Hundingsland, med konsekvensanalyse» (2012) og rapport «Arkeologiske registreringer Hundingsland» (Vest-Agder Fylkeskommune, 2020 samt korrespondanse fra januar 2020). Ellers har vi benyttet databasene www.skogoglandskap.no og www.riksantikvaren.no/Norsk/Askeladden/

Synlighetsstudie med 3D-illustrasjoner er vist ut fra reguleringsplankart datert 18.09.2020.

Utgave 2
Arendal, 18.09.2020

Helene Øhlenschlæger

Første utgave
Arendal, 17.01.2013

Tine Eilen Gunnes
Oppdragsleder

Espen Evensen Reinjfjord
Kvalitetssikrer

1 Innhold

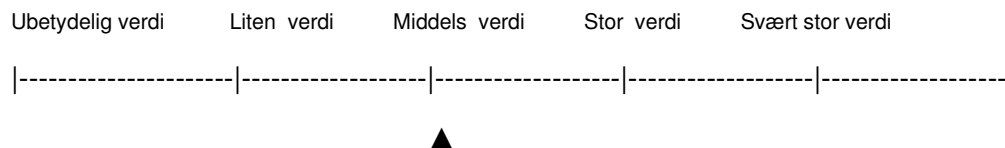
2	Sammendrag.....	5
3	Innledning	7
4	Metodikk.....	8
5	Beskrivelse av planområdet	11
6	Landskapskarakter	17
7	Verdivurdering	23
8	Konsekvens for landskapet	26
9	Tilrådning til planen	31

2 SAMMENDRAG

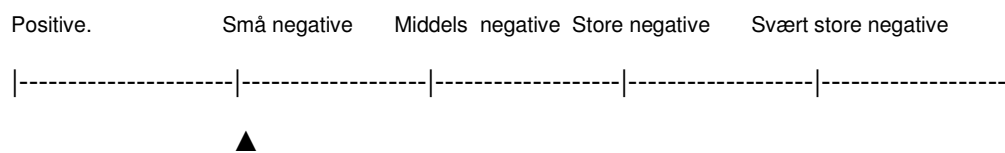
I det store bildet, oppfattes analyseområdet som en uberørt del av kystsonen der bratte skråninger stuper ned mot Grønsfjorden. Innenfor det skrånede området er det interne romdannelser i form av dalsøkk og hyller med flatere preg. Området er eksponert fra sjøsiden. I sin helhet kan en si at områdets landskapskarakter er vanlig for kystområdet i Lyngdal.

Her gis et kort sammendrag av resultatene av landskapsanalysen og konsekvensvurderingene. De bakenforliggende vurderingene er presentert detaljert videre i rapporten.

Landskapsverdi er gradert etter en 5-delt skala. Pilen viser hvor verdien på det aktuelle området er anslått til.

Konsekvensene for området er gradert etter en 5-delt skala. Pilen viser hvor verdien på det aktuelle området er anslått til.

Revisjon av reguleringsplanen har ført til planområdet er trukket inn fra kystsonen og et stort område mot øst er tatt ut. Antall fritidstomter er mer konsentrert i revidert plan og har økt fra 58 til 94 tomter.

Innenfor tidligere planområde lå flere kulturminner, som Kjelda, Krølda/Melkeplassen, Kongshaugen og Hundingsland i strandsonen, disse ligger nå utenfor planområdet.

Automatisk fredete kulturminner innenfor planen er nå ivaretatt med hensynssone for bevaring av kulturmiljø H570 og etter båndlegging etter lov om kulturminner H730.

Viktige naturtyper var tidligere ikke hensyntatt i planen. Dette er også fulgt opp i revidert plan.

«Rik edelløvskog» ligger sørvest i planområdet. Det er et stort sammenhengende felt i hovedsak utenfor justert reguleringsplan. I Miljødirektoratets naturbase er naturtypen registrert som en nasjonal viktig forekomst. Naturtypen berøres såvidt av tiltaket, og den delen av lokaliteten som er innenfor planområdet er sikret med hensynssone naturmiljø H560_1, H560_2, H560_3.

«Ålegress» i Hundingslandsbukta er registrert som lokal viktig forekomst. Lokaliteten berøres nærmest land av planlagt småbåtanlegg, men hovedparten av forekomsten er sikret med hensynssone naturmiljø H560_4.

«Rik svartor i bekkesig» ligger innenfor LNF-område. Lokaliteten vil ikke bli berørt av tomter eller vei i utbyggingen, og er innenfor LNF-område. Naturtypen er ikke oppført i Miljødirektoratets naturbase, og er derfor ikke avsatt med hensynssone.

Første utgave av landskapsanalysen anbefalte at det ble satt inn hensynssoner for kulturmiljø, kulturminner og naturmiljø for å få redusert konsekvens. Den foreslo også at vei og tomter som berørte disse områder burde legges om. Revisjon av planforslaget har fulgt disse rådene og konsekvensene av planen vurderes dermed redusert fra middels negative til små til negative.

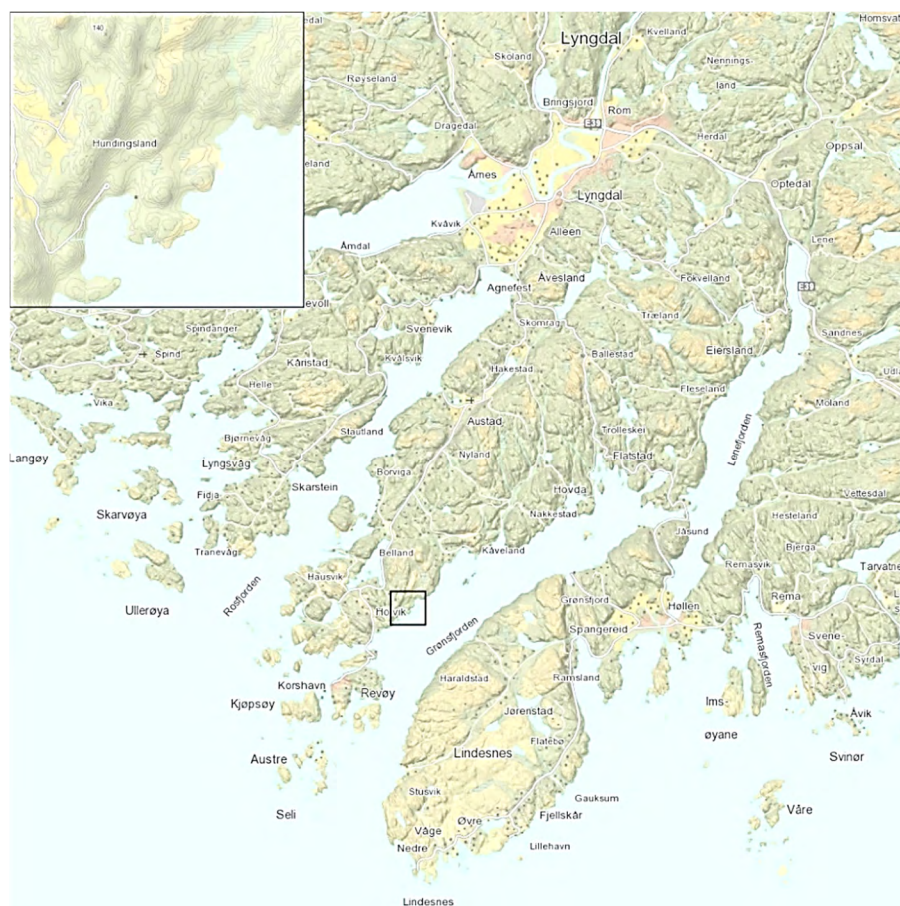
Området illustrert med tiltak pr. 18.09.2020.

3 INNLEDNING

Denne landskapsanalysen skal gi et bilde av landskapets karakter og verdi, samt vise tiltakets påvirkning på landskapet. Visualiseringer i 3d-modell gir et teoretisk bilde av tiltaket satt inn i det aktuelle landskapsområdet. Samlet gis det en vurdering av tiltaket. Mot slutten av rapporten har vi pekt på enkelte tiltak som kan vurderes som avbøtende tiltak og som er anbefalinger til videre planarbeid. Rapporten er ment som en del av et beslutningsgrunnlag på kommuneplannivå, og videre som et arbeidsverktøy for videre planlegging. Rapporten er justert som følge av revidert reguleringsplan 18.09.2020.

I første utgave var hytteplassering basert på tomter vist i reguleringsplanforslag «Hundingsland, Lyngdal kommune», rev.18.05.2011. Dette forslaget ble avvist av kommunen/fylkeskommunen med blant annet begrunnelse i for stor tetthet av fritidsboliger. Videre var oppdragsgiver innforstått med at forslaget skulle revideres og at hytteantallet vurderes, tomtestørrelse økes og plassering korrigeres. Planforslaget ble likevel lagt inn som grunnlag i rapporten som et utgangspunkt for diskusjon. Justering, dialog og vurdering av planområdet og antall hytter og tetthet har pågått i en årrekke og det foreligger nå et revidert planforslag datert 18.09.2020, som legges til grunn for justering av denne analysen.

Kulturminner som i rapport «Arkeologisk registrering Hundingsland, 2006» var registrerte, men uten at de var gitt fredningsstatus. Disse har i ettertid blitt registrert som automatisk fredet kulturminner/kulturmiljø og innenfor planen avsatt med hensynsoner bevaring kulturmiljø / båndlagt etter lov om kulturminner.

Oversiktskart som viser Hundingsland som et område langs Grønsfjorden i Lyngdal.

4 METODIKK

Det er tatt utgangspunkt i Direktoratet for naturforvaltnings veileder «Metode for landskapsanalyse i kommuneplan» fra 2011. Metoden er bygget opp i 4 faser for landskapsanalyse som munner ut i en 5. fase hvor konsekvensene av planforslaget vurderes. Veilederens metodikk er meget detaljert og grundig, og den er derfor forenklet og tilpasset noe til de temaene som er aktuelle for dette analyseområdet.

Beskrivelser og vurderinger er underbygget med bildemateriale for å gjøre analysen lettere tilgjengelig også for lesere som ikke har vært i området.

Fasene i landskapsanalysen og konsekvensutredningen. (Illustrasjon hentet fra Direktoratet for naturforvaltnings veileder "Metode for landskapsanalyse i kommuneplan").

Kort om fasene:

	<p>Fase I: Forberede Utredningsområdet avgrenses. Kartlegging av aktuelle kunnskapskilder.</p>
	<p>Fase II: Beskrive Tilegning av kunnskap om utredningsområdet gjennom befaringer, bruk av flyfoto, tilgjengelig materiale fra andres befaringer. I tillegg er det innhentet informasjon fra ulike databaser gjennom Skog og Landskaps nettside «Kilden til arealinformasjon». Området beskrives i sin helhet, analyseres og vurderes.</p>
	<p>Fase III: Fastsette landskapskarakter Området gis en kortfattet beskrivelse av hvordan uttrykket til området er, oppleves og forstås.</p>
	<p>Fase IV: Verdisetting Området gis en verdi. Det brukes en 5-delt skala for å få en nyansert verdisetting som kan differensiere delfeltene. Svært stor verdi: Landskap av nasjonal betydning eller med verdi over gjennomsnittet i regional sammenheng Stor verdi: Landskap som er vanlig forekommende i regional sammenheng, og/ eller med verdi over gjennomsnittet i lokal sammenheng. Middels verdi: Landskap som er vanlig forekommende i lokal sammenheng og/ eller med verdig som ligger under gjennomsnittet i regional sammenheng. Liten verdi: Landskap med få verdier i lokal sammenheng</p>

Ubetydelig verdi: Landskap med klart redusert verdi eller forringede landskap, men også landskap hvor det kan finnes et potensial for omforming/ reparasjon/ utvikling.

Fase V: Vurdering av konsekvens

Vurdering av planforslagets konsekvens for områdets landskapskarakter og verdi med påfølgende tilrådinger til planen

Først vurderes tiltakets påvirkning på landskapskarakter etter en 5-delt skala:

Svært stor negativ påvirkning: Tiltaket vil føre til en omfattende negativ endring av landskapets karakter

Stor negativ påvirkning: Tiltaket vil merkbart endre landskapets karakter i negativ retning.

Middels negativ påvirkning: Tiltaket vil endre landskapets karakter i negativ retning.

Liten negativ påvirkning: Tiltaket vil til en viss grad påvirke landskapets karakter i negativ retning.

Positiv påvirkning: Tiltaket vil påvirke landskapets karakter i positiv retning.

Deretter konkluderes det i hva som blir konsekvensen for det samme området, basert på områdets verdi og grad av påvirkning. Konsekvensgraden settes ut i fra følgende matrise:

Påvirkning Verdi	Stor negativ påvirkning	Middels negativ påvirkning	Liten negativ påvirkning	Positiv påvirkning
Svært stor verdi	Svært store negative konsekvenser ---	Store negative konsekvenser ---	Middels negative konsekvenser --	Positive konsekvenser
Stor verdi	Store negative konsekvenser ---	Store negative konsekvenser ---	Middels negative konsekvenser --	Positive konsekvenser
Middels verdi	Middels negative konsekvenser --	Middels negative konsekvenser --	Små negative konsekvenser -	Positive konsekvenser
Liten verdi	Små negative konsekvenser -	Små negative konsekvenser -	Små negative konsekvenser -	Positive konsekvenser
Ubetydelig verdi	Små negative konsekvenser -	Små negative konsekvenser -	Små negative konsekvenser -	Positive konsekvenser

Gradering av konsekvenser. Matrise hentet fra Direktoratet for naturforvaltnings veileder "Metode for landskapsanalyse i kommuneplan"

Definisjoner:**Landskapskarakter:**

«Landskapskarakter er et konsentrert uttrykk for samspillet mellom et områdes naturgrunnlag, arealbruk, historiske og kulturelle innhold, og romlige og andre sansbare forhold som særpreger området og adskiller det fra omkringliggende landskap». (Dir.Nats veileder).

Landskapsverdi:

Den verdien som tillegges landskapskarakteren i et område.

5 BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET

Hundingsland ligger på øst siden av Austadhalvøya, hvor Rosfjorden og Grønsfjorden trekker seg inn på hver side. Topografien på Austadhalvøya består av bratte fjell som stuper i sjøen med mye kupert terreng.

Grønsfjorden benyttes som ferdselsåre og rekreasjon med båt. Fjorden har fått større betydning som ferdselsåre etter at Spangereidskanalen åpnet i 2007 og småbåttrafikken kunne kanaliseres utenom Lindesneshalvøya.

Prosjektområdet ligger på vestsiden av Grønsfjorden, mellom hytteområdet Kåveland og boligrenda Strandjord.

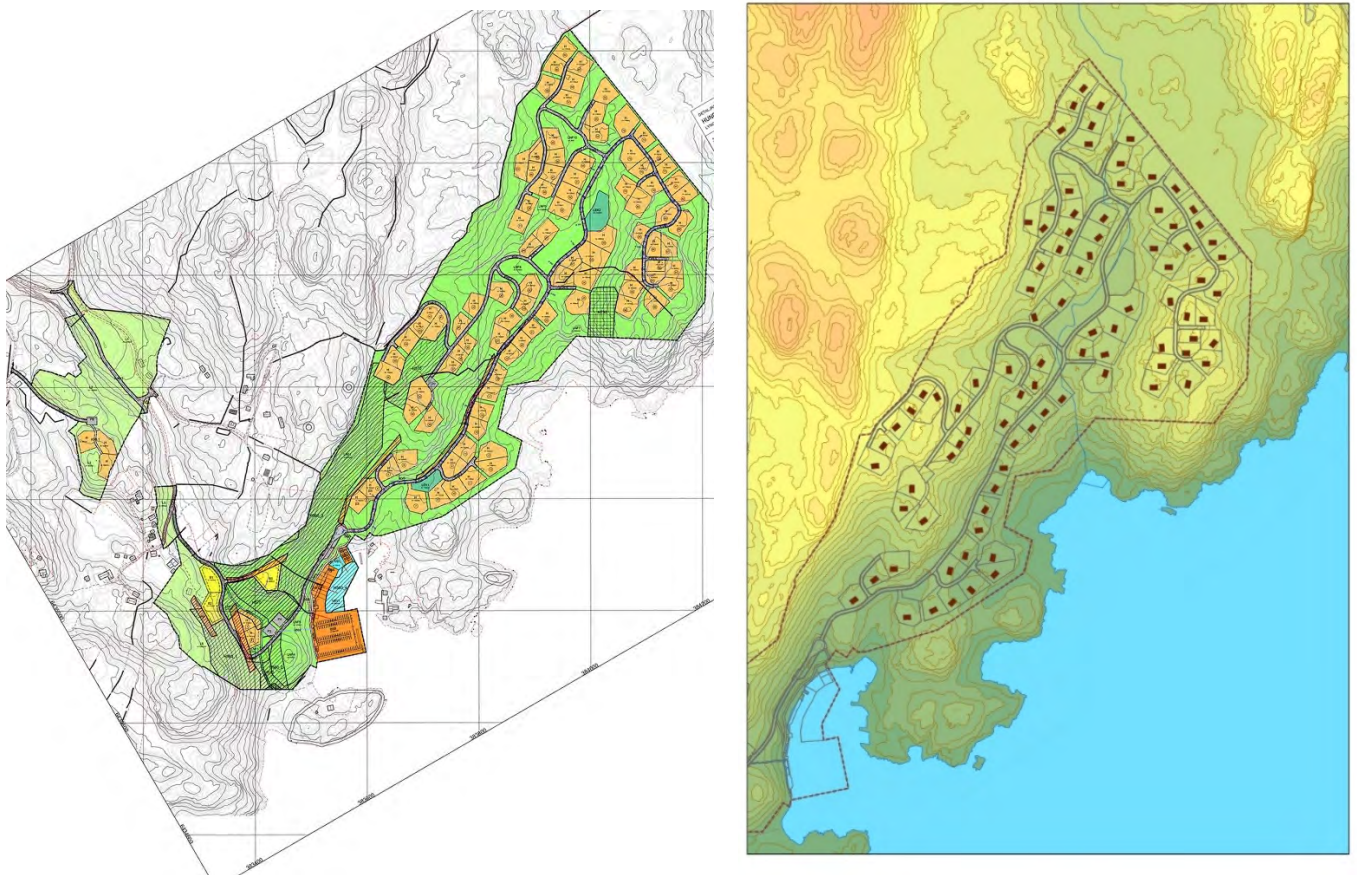

TILTAKETS PLASSERING I LANDSKAPET

I hovedtrekk tilhører planområdet en del av den tydelige veggen langs Grønsfjordens vestsida. På mellomskalanivå, ligger deler av området i et skrånet terreng, i overgangen mellom de bratte heiene opp mot Gyheia og et mindre myrområde ned mot ei vik. Et bekkesig ligger nordøst i planområdet.

Planområdet strekker seg også litt opp i kollen som er romavgrensende mot nordøst. Den sørlige delen av planområdet ligger i et lokalt landskapsrom i overgangen mellom den bratte fjellsiden opp mot Kongshaugen og det kollete landskapet i forgrunnen.

Grunnen består hovedsakelig av bart fjell med stedvis tynt jorddekke, delvis blokkrikt, og fattig på næringsinnhold.

Utsnitt av reguleringsplanforslag «Hundingsland, Lyngdal kommune», rev.18.09.2020.

Utsnittet til høyre viser det delområdet vi i rapporten henviser til som planområdet.

Ortofoto med områdeavgrønsing.

VEGETASJON

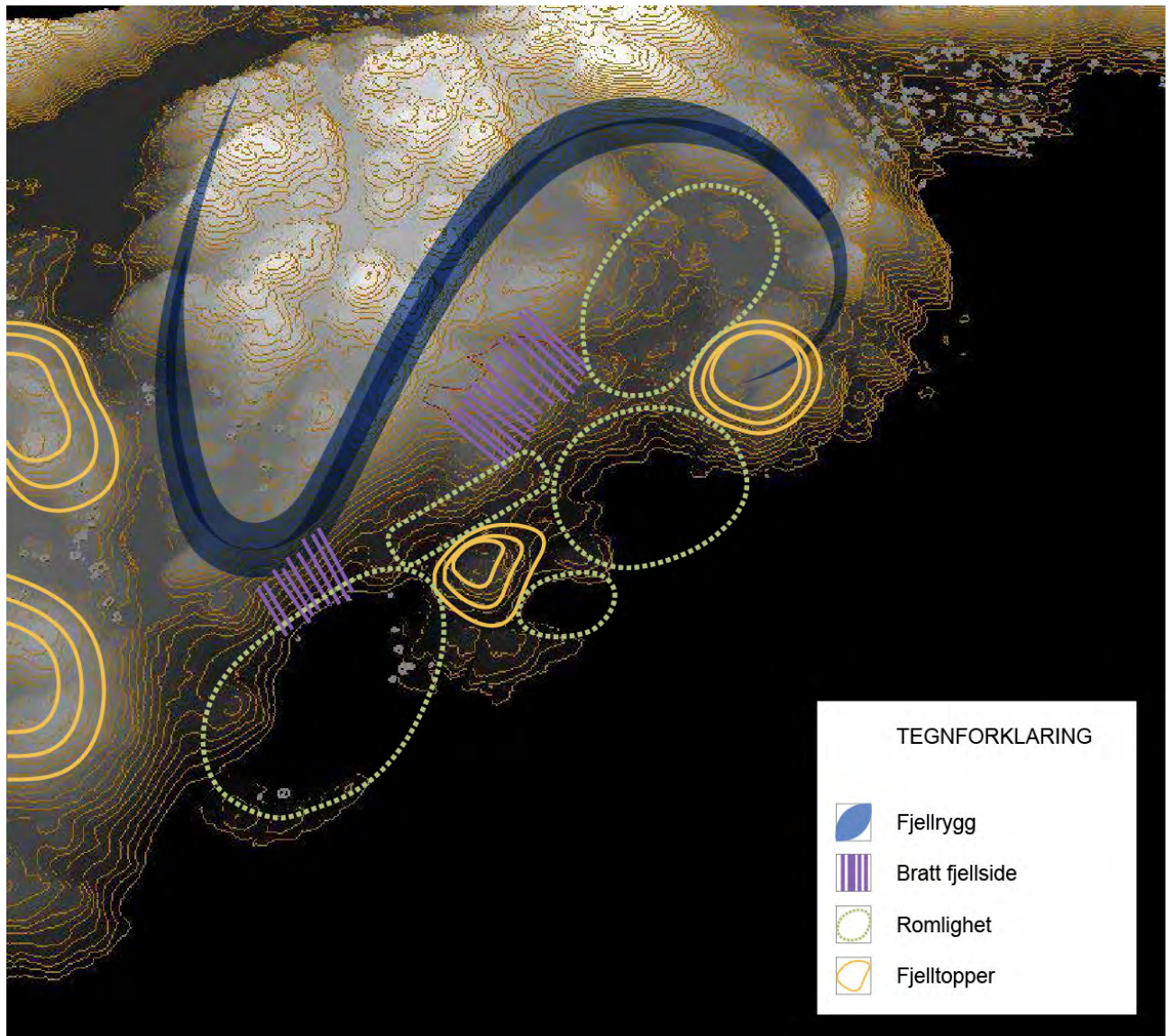
Planområdet ligger innenfor landskapsregion 01 Skagerrakkysten (Nasjonalt referansesystem for landskap, NIJOS). Det som kjennetegner dette landskapets hovedform er bratt klippekyst med fjorder innenfor. Klimatisk sett ligger Hundingsland innenfor den landskapsregionen som er blant de gunstigste i landet, med høy årsmiddeltemperatur og mange soldager. Dette ses bl.a ved edelløvslogen som ligger nær planområdet, som er en nordlig utløper av det Europeiske lauvskogsbeltet.

Grimsby naturtjenester har gitt en karakteristikk av naturtypene i området og verdisatt delområder innenfor planområdet i rapport (Biologisk mangfold i Hundingsland, konsekvensanalyse, 2012).

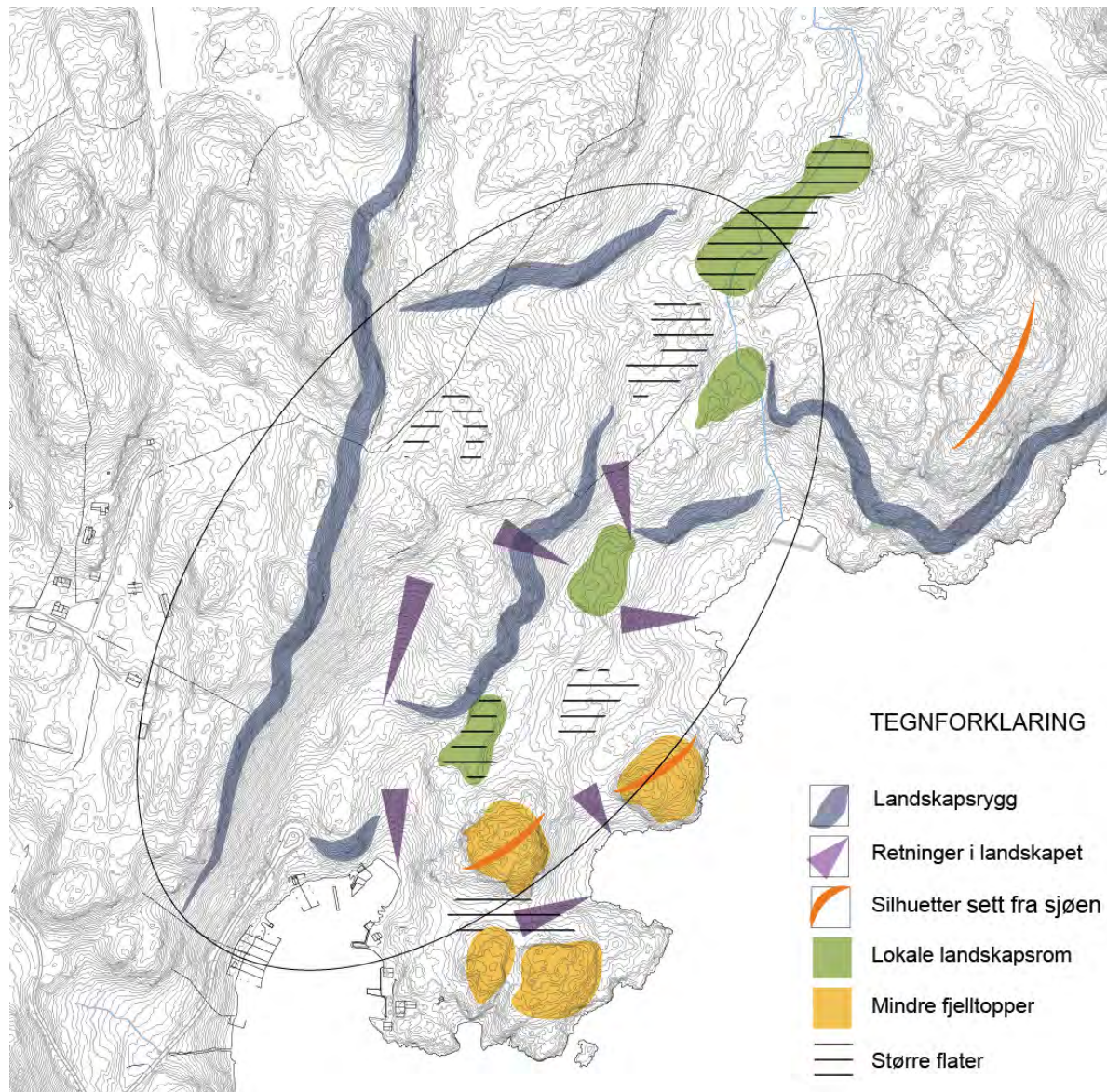
AREALBRUK, BEBYGGELSE OG KOMMUNIKASJON

Det er ikke bebyggelse innenfor planområdet.

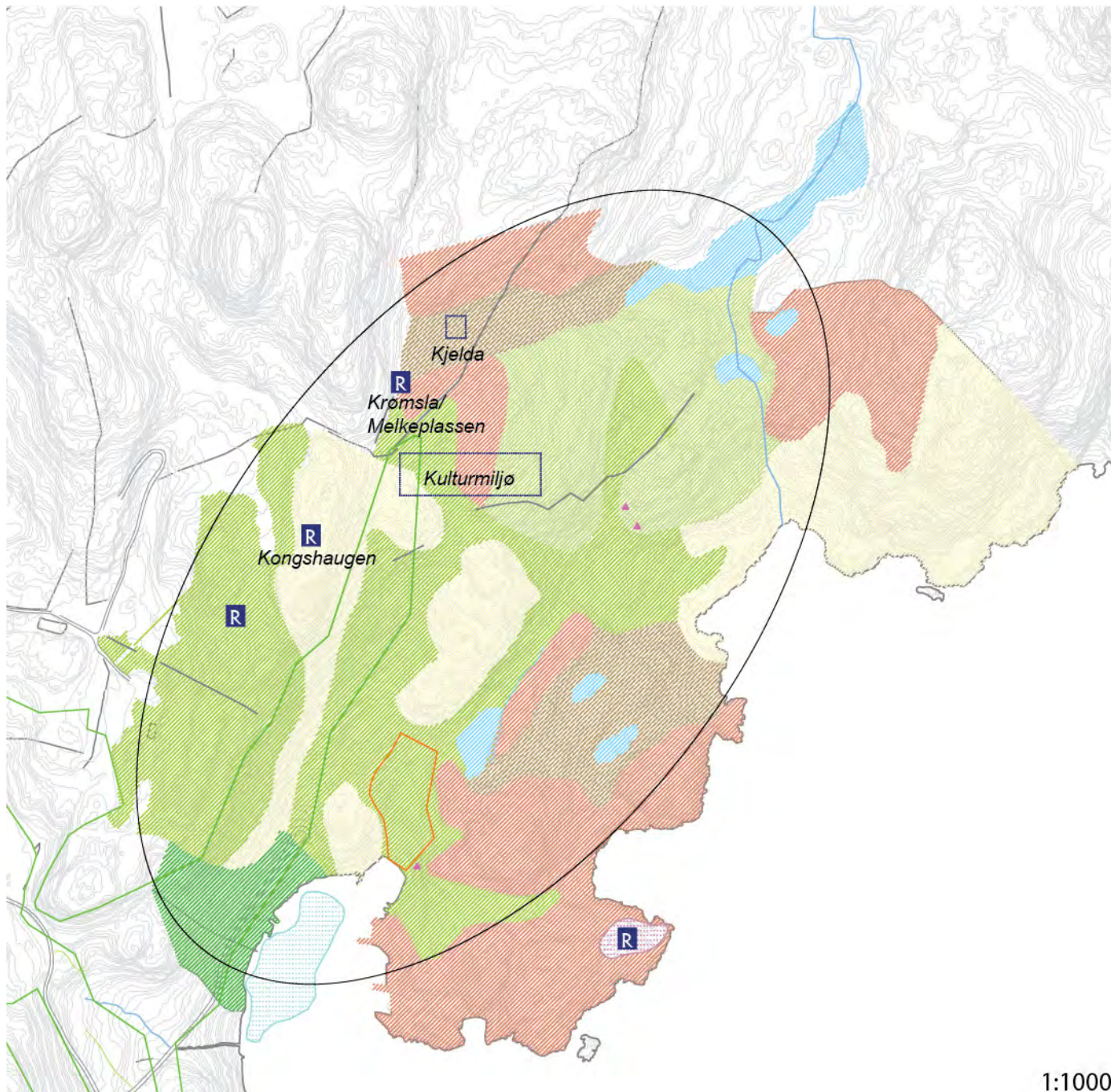
En grusvei fører fram til Hundingslandsbukta hvor det er noe fritidsbebyggelse. Veien er privat og stengt av med bom lengre opp i veien. Fra enden av grusveien i Hundingslandsbukta går det en tursti gjennom området. Turstien går opp til Hundingslandgårdene.

Analysekart på mellomskalanivå

Analysekart med landskapsrom, retninger og silhuetter i småskalalandskap.

Registreringskart

1:1000

NB! Alle registrerte kulturminner som er vist på kartet over er utenfor planområdet i planforslag datert 18.09.2020

TEGNFORKLARING

Uproduktiv skog	Edellovskog
Skog, lav bonitet	Rik svart or i bekkesig
Skog, middels bonitet	Steingjerde
Skog, høy bonitet	SEFRAK bygg
Åpen skrinfast mark	Lokalt viktig ålgress
Åpen jorddekke fastmark	Gravfelt - Jernalder
Myr	Automatisk fredet kulturminne
Bekkesig	Kulturmiljø/Kulturminnefelt

6 LANDSKAPSKARAKTER

Fastsetting av landskapskarakter		
Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (stor - middels - liten)
Landskapets innhold		
Landformer og vann	<p>Bratte fjellsider ligger som en rygg vest for planområdet. Ei rullesteinstrand ligger i ei vik og oppfattes som et eget landskapsrom i forgrunnen av det jevnt skrånede terrenget.</p> <p>Fra planområdet, og nordover ligger et utstrakt myrområdet som et tydelig landskapsrom. I nordøst ligger en større kolle som er romavgrensende for vika og myrområdet bakenfor.</p> <p>Innenfor det skrånede området er det likevel interne romdannelser i form av dalsøkk og hyller med flatere preg.</p> <p>Sør i planområdet ligger et småkollet landskap der myrområder ligger inn mellom kollene. Disse lave høydedragene som ligger i forgrunnen danner flere interne landskapsrom.</p> <p>Kystlinjen i 100m sonen er varierende med rullesteinstrender, myrområder og bratte knauser. Myrområder mellom fjellsiden og sjøkanten gjør strandsonen ganske utilgjengelig.</p>	Middels
Vegetasjon	<p>Det meste av planområdet består av skogdekket mark; furu eller løv-blandingsskog, og ellers åpne eller delvis tre-satte partier.</p> <p>Ned mot Hundingslandsbukta ligger et bekkesig med registreringer av svartor, vist i registreringskart som «Rik svartor i bekkesig» her som blandet bestand i grupper eller spredte enkelttrær, med ved i ulike faser av nedbryting. Ut fra gradering etter «Naturindeks i Norge» sin skala er denne forekomsten satt i kategori 3. (viktige naturtyper B). Dette område ligger innenfor område avsatt til LNF.</p> <p>Øst for planområdet ligger naturpreget mark som tidligere har vært kulturmark, i form av utmarksbeite, men som i dag ikke er lenger regnet som del av dette</p>	Middels

	<p>naturtypesystemet (gjengroing med tett-eike-krattskog). Eikeskogen i denne delen av planfeltet er regnet å være i «begynnende gammelskog fase», det meste av eika vokser på områder med næringsfattig mark og vegetasjonstypen er her blåbær-eik, delvis smyle-eik. Dette er eldre eikeskog som ikke fyller de nødvendige kriterier til å bli satt i kategorien «gammel fattig edelløvsskog» da det er lite nedbrutt/død – ved på eik her. Ut fra gradering etter «Naturindeks i Norge» sin skala er denne forekomsten satt i kategori 2 (lokalt viktige naturtyper). Området beskrevet over, er registrert som Edellauvsskog i naturbasen, men er i hovedsak utenfor planområdet.</p> <p>Spredt innenfor planområdet finnes det også varmekjære treslag som eik, bøk, ask og lind.</p> <p>Sør for planområdet, på de mer skrinne fjell- og bergkoller, dominerer furuskogen. Furskog av lyng- og delvis blåbærtype, og fattig gressdominert skog av blåtop-type, hvor bjørka er dominerende.</p> <p>Lav og mose.</p> <p>Det er ellers ikke funnet forekomster av naturtyper eller enkeltforekomster med stor verdi for naturmangfoldet.</p> <p><i>(forkortet tekst fra Biologisk mangfold, Grimsby).</i></p>	
Arealbruk og bebyggelse	<p>Det er ikke bebyggelse innenfor området. Fritidsbebyggelse i Hundingslandsbukta. Grusvei fram til Hundingslandsbukta.</p> <p>En sti går fra grusveien i Hundingslandbukta innover i området og benyttes av lokale turgåere.</p>	Liten
Kulturhistorien i landskapet	<p>Det er gjort arkeologiske registreringer i området. Innenfor planområdet er det avsatt med hensynssone kulturmiljø Hundingsland og et automatisk fredet kulturminne. Steingjerder viser eiendomsgrenser.</p> <p>Utenfor planområdet finnes viktige kulturregistreringer som ikke omfattes av revidert planforslag datert 18.09.2020: Gyheia bla. en registrert en husmannsplass, en melkeplass og et kulturminnefelt kalt Kjelda.</p> <p>Fra «melkeplassen» går det en krøttersti opp lia, til gårdene som ligger i bakkant. Stien ligger i et naturlig søkk i en ellers utilgjengelig brattside, og var en viktig forbindelse mellom bebyggelsen på Hundingsland og utmarka/strandsonen.</p>	Middels-stor

	Dessuten er det registrert flere kulturminner i form av gravrøyser, deriblant Kongshaugen. Disse er registrert som automatisk fredet («Arkeologisk registrering – Hundingsland» rapport fra 2006.).	
Kulturelle referanser	Sagaen om kong Hunding kommer fra området på Hundingsland. Kongshaugen, også kalt Hundingshaugen, ligger på den nord-sørgående heia ovenfor planområdet.	Liten -Middels
Romlig-estetiske forhold	Heiene mellom bebyggelsen på Hundingslandgårdene og sjøen danner bratte vegger og fjellsiden utgjør en barriere mot sjøen. Heiene utgjør også en viktig silhuett. Planområdet er ikke i direkte kontakt med sjøen pga. vanskelig tilgjengelighet, og et 100m belte som ligger i forgrunnen. Derimot er det visuelt sett og opplevelsesmessig god kontakt (potensiell utsikt). Flere små, lokale landskapsrom. Hovedretning mot sjøen, men også en tydelig retning sørvest-nordøst (Hundingslandsbukta og nordover).	Middels
Endrings- og vedlikeholdsprosesser		
Aktive naturprosesser	Området har tidligere vært kulturmark, i form av utmarksbeite. Området preges av gjengroing. Området er ikke holdt i hevd.	Liten
Jord- og skogbruk, reindrift, fiske, annen utmarksbruk	Arkeologiske funn viser en husmannsplass/ødegård med steingjerdete åkrer innenfor prosjektområdet. Området har videre vært utmarksbeite fram til for ca. 60 år siden. Prosjektområdet er nå registrert med skog av middels og lav bonitet. Liten eller ingen hogst i området. De siste årene har området vært noe benyttet til jakt.	Liten
Bygge- og anleggsvirksomhet Transport		-
Sammenhenger og brudd		
Geografiske og romlige	Ubrutt natursammenheng fra fjordens kystlinje opp til heiene på Hundingsland. Bratte heier i vest og nord med store høydeforskjeller. Landskapsformene, samt et stort myrområde i nord, avskjærer planområdet fra øvrig bebyggelse i nord (Kåveland) og sør (Strandjord).	Middels

	Småskalalandskapet gir lokale romdannelser. Myrer i nedsenker. Hyller og sprang i lia innenfor planområdet.	
Funksjonelle	Området er generelt vanskelig tilgjengelig, noe som gjør at området har vært lite benyttet.	Middels
Historiske	I Hundingslandområdet var mye av utmarka felleseie mellom ulike gårder. Naturbruk og knappe ressurser, gjorde det nødvendig å samarbeide om tilgang til både beiteområder og tilgang til sjøen med dens fiskeressurser. Utenfor tiltaksområdet er det arkeologiske funn i form av ruiner fra bågastiller, husmannsplass og innhegninger i øvre del av prosjektområdet. Viser tidligere tiders bruk av landskapet fra en rekke tidsperioder.	Stor
Nøkkelelementer		
Naturskapte nøkkelelementer	Få framtrødende landformer og orienteringspunkter innenfor planområdet. Fra sjøsiden framstår strandsonen, kollene i forgrunnen og heiene i bakkant av området som mer orienterende. Enkelte store steinblokker og enkelte flotte solitærtrær lokalt.	Liten
Menneskeskapte nøkkelelementer	Ingen landemerker	Liten
Landskapskarakter:		
<p>I hovedtrekk tilhører dette området en del av den tydelige, grønne landskapsveggen langs Grønsfjordens vestsida. Heiene opp mot Hundingslandgårdene er, sammen med en stor kolle i nordvest og de mindre kollene i forgrunnen, romskapende elementer sett på ett mellomskalanivå.</p> <p>Området er eksponert fra sjøsida. Flere utsiktspunkter i dalsida, men de aktive naturprosesser hindrer de vide utsynene. Området er noe uoversiktlig og vanskelig tilgjengelig.</p> <p>De mange kulturminnene, hvorav noen er automatisk fredet, har betydning for landskapskarakteren, men de fleste og viktigste ligger utenfor planområdet.</p> <p>Området har en landskapskarakter som er vanlig for kystområdet i Lyngdal.</p>		

Bekk fra myrområdet nord for planområdet.

Enkelte store blokksteiner ligger som landskapselementer innenfor området.

Innhegninger på «melkeklassen» som etter revisjon av planavgrensning (utgave 2) ligger utenfor planområdet. Steingjerder og mosegrodde steiner finnes typisk som grenser i området.

Myrområde i nedkant av planområdet.

*Strandsonen i den store vika utenfor planområdet.
Rullesteinstrand som er vanskelig tilgjengelig.*

Området er sterkt preget av gjengroing. Utsikt skimtes, men tett vegetasjon hindrer flott utsikt ut Grønsfjorden.

7 VERDIVURDERING

Under er det vist en verdivurdering med begrunnelse der * betyr ubetydelig verdi, ** liten verdi, *** middels verdi, **** stor verdi, ***** svært stor verdi.

Verdikriterier	*	**	***	****	*****	Begrunnelse
Mangfold og variasjon			x			<p>De største variasjonene i forhold til romlighet og landskapsopplevelse ligger i forgrunnen og utenfor planområdet.</p> <p>Enkelte landskapselementer som store steinblokker, enkelte solitærtrær og synlige ruiner/steingjerder gir området interessante opplevelser.</p> <p>Sett i en større sammenheng, er dette et typisk landskapsområde for regionen.</p> <p>Innenfor planområdet er det registrert flere ulike naturtyper som gir et variert biologisk mangfold. Et bekkesig med svartor er gitt nasjonal verdi. En sone med fattig edelløvsskog er registrert som lokalverdi. (Grimsby).</p>
Tidsdybde og kontinuitet					x	<p>Spor i form av steingjerder/ruiner etter bågastiller, husmannsplass, åkre og en innhegning utgjør et kulturmiljø og er automatisk fredet. «Melkeplassen» er trolig av nyere tid. Funnene har lokal stor verdi og delvis regional verdi.</p> <p>De mange steinbyggene i Hundingslandsbukta (også utenfor planområdet) understreker at det var og er flere grunneiere på Hundingsland som hadde tilgang til sjøen og ressurser tilknyttet sjøen. Disse elementene viser kulturhistorie og forteller noe om ressursgrunnlaget og tidligere tiders bruk av området.</p> <p>Området har tidligere vært benyttet som utmark. De aktive naturprosesser (gjengroing) preger området i dag og reduserer kontinuitetsperspektivet.</p>

Helhet og sammenheng				x		<p>Det er et sammenhengende naturområde fra fjordens kystlinje opp til heiene på Hundingsland.</p> <p>Bratte heier i vest og nord avskjærer området fra øvrig bebyggelse i nord (Kåveland) og sør (Strandjord).</p> <p>Deler av området er rikt på kulturminner og utgjør kulturmiljø i et kulturlandskap.</p>
Brudd og kontrast			x			<p>Heiene utgjør en naturgitt kontrast mot sjøen der de ligger som en bratt vegg i bakkant (vest for) av planområdet.</p> <p>Et myrområde og bratte heier i nord og nordvest danner barrierer også i disse retningene.</p>
Tilstand og hevd	x					<p>Området har vært tidligere beitemark. Det har ikke vært holdt i hevd de siste 50-60 årene, og er nå delvis helt gjengrodd.</p>
Inntrykksstyrke og utsagnskraft		x				<p>Mye av planområdet ligger innenfor et område av ganske ensartet karakter som ikke skiller seg nevneverdig ut. Det er i sammenheng med de større landskapsrommene og naturtypene som grenser inntil planområdet, at landskapet fremstår som variert.</p> <p>Vegetasjonstypen edelløvskog oppleves som interessant og skiller seg ut mot øvrig vegetasjon. Den vernede vegetasjonstypen ligger rett utenfor planområdet.</p>
Lesbarhet		x				<p>Småskalalandskapet med knauser, hyller på ulike nivåer og dalsøkk preger det lokale landskapet. I tillegg til tidvis tett vegetasjon, gjør det området litt uoversiktlig.</p> <p>Landskapets ensidige retning mot sjøen gjør det derimot lett å orientere seg i forhold til storskala- landskapet.</p>
Tilhørighet og identitet			x			<p>«Arkeologisk registrering –Hundingsland» rapport fra 2006 beskriver en sagalitteratur om Kong Hunding som knyttes til Hundingsland.</p> <p>Usikkert om sagaen er allmenkjent. Området har ingen geografiske landemerker og er ellers lite benyttet.</p>

Middels verdi

Et typisk og representativt område for landskapsregionen den tilhører -Skagerakkysten.

På mellomskalanivå, dominerer det skrånede terrenget. Gode romdannelser mellom koller i forgrunnen og heia bak. Det lokale landskapet innehar enkelte spennende landskapsrom. Området er kun eksponert fra sjøsiden.

Begrenset tilgjengelighet, og bruk av området for allmenheten.

Verdifull edeløvsskog og forekomst av ålegress er registrert i Miljødirektoratets naturbase og i planforslag datert 18.09.2020 avsatt til bevaring av naturmiljø. Et område med rik svartor i bekkesig ligger i planens LNF-område, men er ikke registrert i Direktoratets naturbase og derfor ikke avsatt til bevaring av naturmiljø.

Verdisettingen av landskapet beholdes som middels, slik den ble satt i utgave 1.

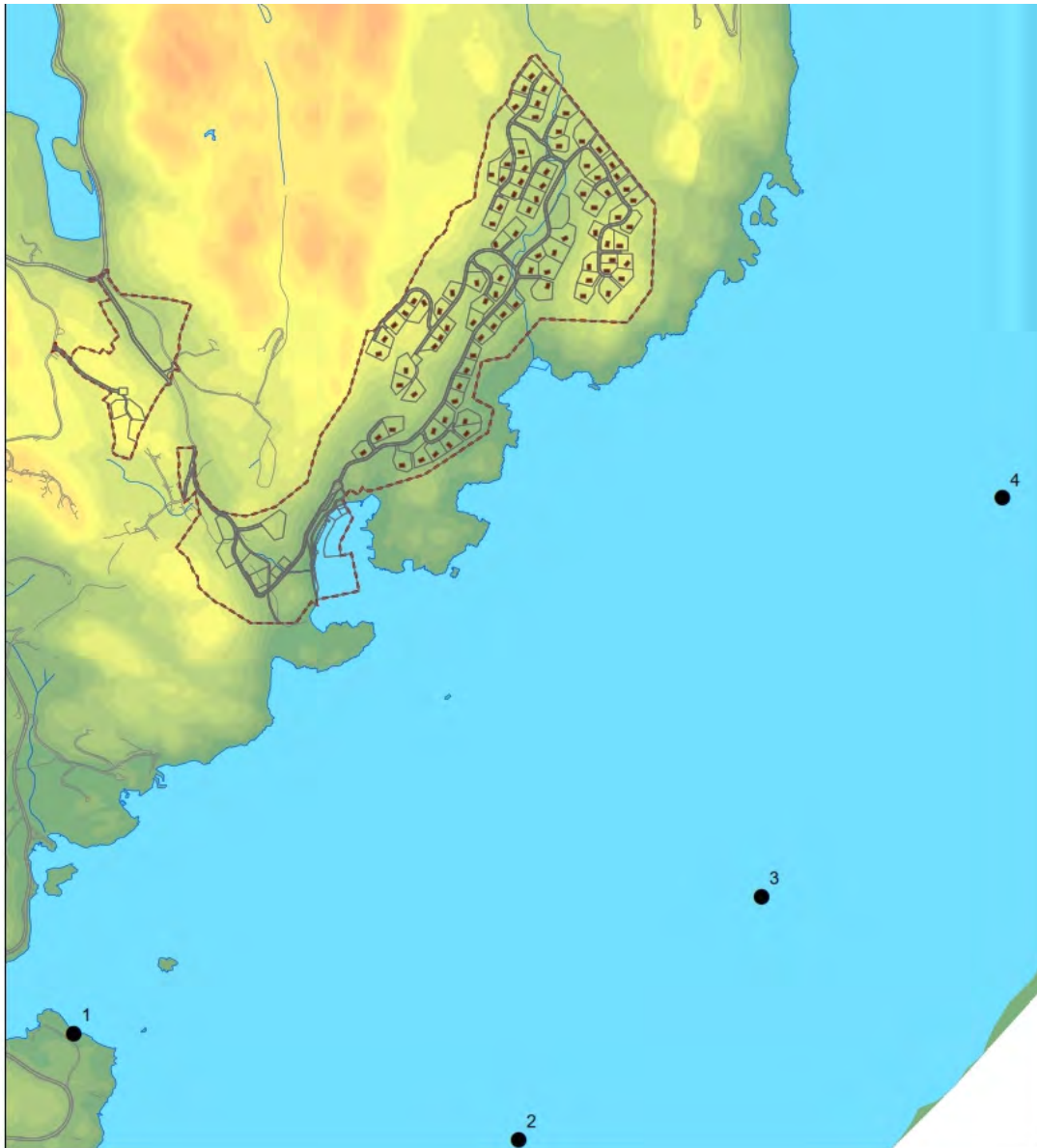
*Utsikt fra en høytliggende topp/kolle.
Funn etter husmannsplass.*

8 KONSEKVENNS FOR LANDSKAPET

Synlighetsstudie er basert på en terrengmodell og ortofoto, der ortofoto er drapert over terrengmodellen. Alle bygningsvolum er vist som flater på 8x12 m, med 6 m høyde (satt ut ifra terrenghøyde midt i hytteobjektet). Vegetasjon er ikke lagt inn i illustrasjonene, kun terrengets høyder. Vegetasjon er med på å dempe et tiltaks eksponering.

Vi har som kommentar til skissene, vist et studium for Fotostandpunkt 3 der halvparten av hyttene er tatt ut av området. Det må presiseres at det ikke er gjort vurderinger av den enkelte hytte og plassering i denne øvelsen. Dette er en oppgave som må gjøres i det videre arbeid med ny reguleringsplan.

Fotostandpunkt for illustrasjonene på de neste sidene er satt til midt i Grønsfjorden, samt et punkt på fastland (1). H = 2,0 m over havflaten.

Kart med fotostandpunkt

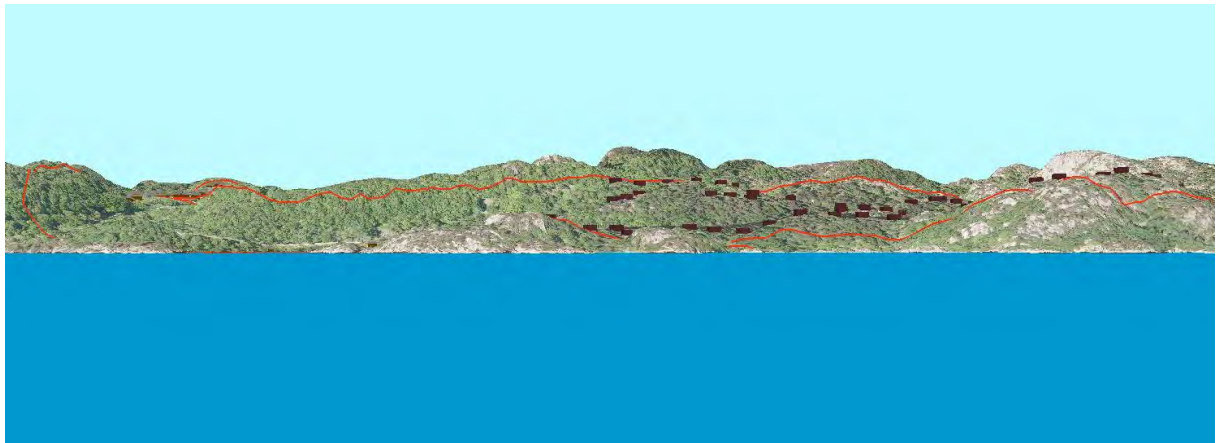
Skråfoto over området som er ønsket regulert til fritidsbebyggelse. Rød linje viser planforslagets avgrensning.

Fotostandpunkt 1. Planområdet sett fra Revøy.

Fotostandpunkt 2. Planområdet sett midtfjords.

Fotostandpunkt 3. Planområdet sett midtfjords.

Fotostandpunkt 4. Planområdet sett midtfjords.

Illustrasjonen fra fotostandpunkt 1 viser at tiltaket er lite synlig sett fra sørøst. Forgrunnslandskapet i Hundingslandsbukta skjuler tiltaket i stor grad. Illustrasjonen fra fotostandpunkt 2, 3 og 4 viser at tiltaket er godt synlig fra ulike punkter satt midtfjords i Grønsfjorden. Tiltaket med sin bebyggelse ligger likevel tilbaketrukket i terrenget og bryter ingen viktige silhuetter.

Tiltakets utforming med tanke på terrengbehandling, veiføring, bygningsdetaljer og vegetasjon vil ha betydning for den endelige eksponeringen.

Foreslått utbyggingsområde F15 hyttefelt Hundingsland

Konsekvens for landskapskarakteren

Foreslått utbyggingsområde. F15 Hyttefelt Hundingsland, hyttefelt

Beskrivelse av utbyggingsområdet

Arealformål: Hyttefelt.
Reguleringsplanforslag viser 94 tomter

Landskapskarakter for området

I hovedtrekk tilhører dette området en del av en tydelige, grønn vegg langs Grønsfjordens vestsida. Heiene opp mot Hundingslandgårdene er, sammen med en stor kulle i nordvest og de mindre kollene i forgrunnen, romskapende elementer sett på ett mellomskalanivå.

Området er eksponert fra sjøsiden. Flere utsiktspunkter, men de aktive naturprosesser hindrer de vide utsynene. Området er noe uoversiktlig og vanskelig tilgjengelig.

De mange kulturminnene, hvorav noen er automatisk fredet, har betydning for landskapskarakteren. Området oppleves som en vanlig landskapskarakter for kystområdet i Lyngdal.

Beskrivelse av påvirkning på landskapskarakter

Direkte arealinngrep: Den foreslåtte utbyggingen av tilkomstvei og hyttetomter fører til fjerning av skog og vegetasjon, og synlige inngrep i form av skjæring og fylling i det bratte terrenget. Inngrepene vil føre til oppstyking av uberørt natur og endre landskapets karakter.

Nærvirkning: Opplevelseskvaliteten og følelsen av å være omgitt av uberørt natur forringes for dette området. Hogst åpner opp for bedre utsikt mot Grønsfjorden. For mye fjerning av vegetasjon, vil føre til lang reetablering av naturlig vegetasjon, på grunn av tynt løsmassedeckle i området. Tilsåing med gras (ikke stedegne arter) vil bidra til å endre landskapets karakter og vil ha negativ innvirkning på biomangfoldet.

Visuell fjernvirkning: Innsynet fra Grønsfjorden blir endret. Veiinngrep, terrenginngrep på tomtene og lys fra bebyggelsen vil bli mest synlig på avstand, og spesielt eksponert om det skjer mye uttak og oppbrytning av skogen.

Ringvirkning: Mer trafikk på lokal vei i tilknytning til prosjektområdet.

Angi grad av påvirkning: Liten negativ påvirkning

Konklusjon/begrunnelse for påvirkningsgrad: Foreslått utbygging vil endre landskapets karakter i negativ retning, fordi uberørt natur forringes og brytes opp, noe som vil endre den visuelle virkningen fra sjøkanten.

Likevel er landskapet her robust og har en stor absorberingsevne. Dette skyldes først og fremst at heiene i bakkant danner en rygg for det eventuelle tiltaket, noe som gjør at silhuetten ikke brytes. I tillegg består landskapet av flere mindre landskapsrom, et forgrunnslandskap i 100m-sonen som varierer mellom å lukke og åpne opp.

Terrenginngrep og uttak av skog som følge av utbyggingen, vil gjøre området mer tilgjengelig og åpner opp for bedre utsikt mot Grønsfjorden.

Revidert reguleringsplan datert 18.09.2020 har tatt innspill fra første utgave til følge om å bedre hensynta registrerte naturtyper og kulturminner/miljø. På bakgrunn av disse endringene er påvirkningsgraden justert til liten negativ.

Delområdets verdi: Middels

Begrunnelse for verdi

På mellomskalanivå, dominerer det skrånede terrenget. Gode romdannelser mellom koller i forgrunnen og heia bak. Det lokale landskapet innehar enkelte spennende landskapsrom. Området er kun eksponert fra sjøsiden. Et typisk og representativt område for landskapsregionen.

Flere funn i området, viser en tidsdybde som sier noe om ressursbruk og virke fra tidligere tider. Et område med eldre eikeskog (edelløvsog fra naturbase) og et område med svartor er gitt verdi i kategori 2 og 3 (Naturindeks i Norge). Registreringene ligger så vidt innenfor planområdet.

Begrenset tilgjengelighet, og bruk av området for allmenheten.

Konsekvens av foreslått utbyggingsformål: Små negative konsekvenser

Konklusjon: Området er godt egnet som utbyggingsformål fritidsboliger.

Ved endring av reguleringsplanen i utgave 2, med sikring av funn av naturforekomster og kulturminner/miljø vurderes tiltakets påvirkning som mindre og de negative konsekvensene derfor redusert.

9 TILRÅDNING TIL PLANEN

Vurderingen av landskapets karakter og verdi for det reviderte planforslaget datert 18.09.2020 konkluderer med at det foreslåtte tiltaket vil medføre liten negativ konsekvens for landskapet. Planforslagets omfang er redusert slik at påpekte kulturmiljø, kulturminner og naturmiljø nå i hovedsak ligger utenfor planområdet eller i reguleringsplanen er sikret med båndlegging om bevaring.

Nedenfor er forslagene til avbøtende tiltak fra utgave 1 listet opp og kommentarer ifht. hvordan utgave 2, har håndtert dette.

Noen av tiltakene som foreslås vil bidra til at eksponeringen mot sjøen blir mindre, samt at området lokalt vil kunne oppfattes mer som et hyttefelt i et naturområde, fremfor et tradisjonelt utbyggingsområde.

Foreslåtte avbøtende tiltak:

- Foreslått avbøtende tiltak utgave 1: Planforslaget bør justeres i tråd med anbefalinger fra kulturminnemyndigheter. Kulturminner/kulturmiljø trenger en god buffer/sikringssone for å unngå påvirkning og ødeleggelse fra nærliggende utbygging (5 m er vanlig). Utgave 2: Planforslaget er justert ned i omfang og de fleste kulturminner/miljø fra utgave 1 er nå utenfor planområdet. Kulturminner/miljø innenfor planen er ivaretatt med bevaring av kulturmiljø / båndlegging etter lov om kulturminner.
- Foreslått avbøtende tiltak utgave 1: Planforslaget må optimaliseres ut ifra en delvis konflikt med registrerte naturtyper av lokalt viktig verdi og viktig naturtype kategori 3. Utgave 2: Delen av naturtypen eikeskog/edelløvsskog som er innenfor planområdet er sikret med bevaring av naturmiljø. Naturtypen ålegresseng i Hundingslandbukta er ikke tidligere nevnt. Denne er også sikret med bevaring av naturmiljø. Naturtypen rik svartor i bekkesig ligger i et område avsatt til LNF. Naturtypen er ikke oppført i Miljødirektoratets naturbase.

Generelle råd om avbøtende tiltak fra utgave 1; Disse er fortsatt gjeldende som generelle råd:

- Adkomstvei og hyttetomter legges med høyde slik at man unngår unødvendige store skjæringer og fyllinger. Skjæringer i bakkant av hytter er mindre eksponert enn store fyllingsputer. I en eventuell anleggsperiode, må tilstøtende areal som ikke skal berøres, beskyttes mot maskinell opparbeiding, lagringsplass eller utfylling.

- Det bør gis føringer i reguleringsbestemmelsene som gir noen fellesnevnerer for hyttene slik at hyttefeltet ikke fremstår som rotete, både sett ut ifra nær- og fjernvirkning.
- Det anbefales å minimere fjerning av vegetasjon i planlagt hytteområdet, for å unngå at området blir sterilt og ekstra eksponert. Det bør sikre utsikt og luft rundt hyttene, samtidig som naturpreget i området bør bestå.

*****